

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут
Кафедра нарисної геометрії та інженерної графіки

СИЛАБУС
освітньої компоненти – ОК17
Навчальна дисципліна - Мистецтво шрифту

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	ОПП «Архітектура та містобудування»	
Обсяг дисциплін	2 кредити ECTS (60 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	3 контрольні графічні роботи, залікова робота	
Форми контролю	Поточний та підсумковий контроль знань, залік	

Викладач:

Сидорова Наталія Валеріївна, канд. техн. наук, доцент кафедри нарисної геометрії та інженерної графіки,
sidorovanataliya@ukr.net

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **знайомляться з теоретичними та практичними знаннями про закони побудови шрифтів та особливості застосування шрифтової графіки в навчальній професійній діяльності та здобувають навички художньо-графічної діяльності.**

Наприклад: вміння грамотно використовувати знання щодо принципів побудов шрифту та шрифтових композицій, використовувати шрифти різних стилів для визначення і підсилення емоційної значущості інформації, користуватися різними графічними матеріалами та вимогами, що надаються до шрифтових композицій у сучасній архітектурі.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: креслення, рисунок.

1. Програмні результати навчання

Програмні результати навчання:

ПРН7. знати види шрифтів та особливості їхнього застосування в архітектурній практиці.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- у чому полягає предмет і методи дисципліни «Мистецтво шрифту»;
- види шрифтів та особливості їхнього застосування в архітектурній практиці;
- особливості роботи з різними графічними інструментами і матеріалами;
- вимоги щодо шрифтової композиції;
- елементи комп'ютерної графіки у написанні шрифтів.

розуміти:

- теоретичні основи мистецтва шрифту,
- практичне використання закономірностей побудов літер.

володіти:

- володіння різними прийомами та способами написання шрифту;
- уміння відтворювати стильову єдність шрифту по базовим елементам і літерам;
- уміння використовувати шрифт, як рівноправний елемент графічної композиції.

вміти:

- користуватися правилами виконання надписів різними шрифтами;
- грамотно використовувати шрифти різних стилів для визначення і підсилення емоційної значущості інформації, що надається при створенні об'єктів комунікацій,
- використовувати різні спеціальні прийоми та навички, що допомагають розвивати зорову пам'ять та творчу уяву, володіти навичками аналізу та відтворення гармонії у створенні шрифтових композицій;
- використовувати знання щодо принципів побудов шрифту та шрифтових композицій;
- користуватися різними графічними матеріалами та вимогами, що надаються до шрифтових композицій у сучасній архітектурі.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1	Дисципліна " Мистецтво шрифту ": мета і задачі. Стислий історичний огляд про виникнення та розвиток мистецтва шрифту. Види шрифтів: основні принципи класифікації.	2			
2	Антиква : шрифт зодчого: морфологія та особливості побудови літер, знаків і цифр. Спряження	2	4		
3	Загальна теорія шрифту: основні поняття і термінологія. Архітектурні вузький та широкий шрифт: правила виконання окремих великих літер та цифр, а також надписів. Гарнітура і основні елементи літерної графіки. Елементи психологічного та емоційного сприйняття шрифту. Титульний лист	2	2		
4	Шрифт ГОТИЧНИЙ : текстура, швабахер, бастарда, фрактура, ротунда. Вивчення конструктивних особливостей креслення літер. Графічна робота № 2. Шрифт Готичний Старослов'янський шрифт: особливості побудови літер, знаків і цифр, вивчення конструктивних особливостей креслення літер. Графічна робота № 3. Старослов'янський шрифт	2	6		
5	Шрифтові композиції . Класифікація та закони. Геометричні побудови літер і знаків. Оптичні ілюзії і методика їх узагальнення. Ергономічні особливості сприйняття шрифту.	2	4		
6	Каліграфія – мистецтво гарного письма. Архітектурно-декоративні шрифти та їхній художній вигляд. Підсумки і рекомендації з теорії мистецтва шрифту.	2			
7	Підготовка до лекційних та практичних занять теоретичних і методичних основ курсу.				6
8	Підготовка (вибір напрямку теми) до виконання Шрифтової композиції				10
9	Виконання графічних вправ у спеціальних зошитах – прописах за темою Каліграфія				16
	Всього	12	16		32

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «диференційованого заліку» за навчальною дисципліною «Мистецтво шрифту» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
ЧАСТИНА І			
Графічні роботи	3	50	80
Контроль знань: Поточний контроль знань	1	5	10
Контроль знань: Підсумковий (семестровий) контроль знань	1	5	10
Разом		60	100

З дисципліни передбачено виконання:

- титульного листа,
 - трьох контрольних графічних робіт:
- КР 1. Шрифт АНТИКВА: вивчення законів виконання надписів (ф.А3)
- КР 2. Шрифт ГОТИЧНИЙ: вивчення конструктивних особливостей креслення літер, виконання написів (ф.А3)
- КР 3. Шрифт Старослов'янський: вивчення конструктивних особливостей креслення літер, виконання написів (ф.А3)
- залікової роботи «Шрифтова композиція»

Контроль здійснюється за допомогою усного опитування, опитувальних аркушів у письмовій формі, аудиторних контрольних графічних робіт.

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Бредньова В.П., Перпері А.О., Яворська Н.М. Навчальний посібник з дисципліни «Мистецтво шрифту» для студентів спеціальностей 191 «Архітектура та містобудування» і 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». - ОДАБА, 2017. - 128 с.
2. Перпері А.О., Сидорова Н.В. Конспект лекцій з дисципліни «Мистецтво шрифту» для студентів спеціальностей 191 «Архітектура та містобудування» освітнього рівня «Бакалавр» – Одеса: ОДАБА, 2020. – 82с.
3. Перпері А.О., Бредньова В.П., Яворська Н.М. Методичні вказівки з дисципліни «Мистецтво шрифту» до практичних занять для виконання контрольних і самостійних робіт для студентів спеціальностей: 191 «Архітектура та

містобудування», 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» освітнього рівня «бакалавр». – ОДАБА, 2019. – 59 с.

4. Перпері А.О., Сидорова Н.В. Конспект лекцій з дисципліни «Основи шрифту» для студентів спеціальності 022 «Дизайн» освітній рівень (бакалаврський). ОДАБА: Одеса, 2022. – 64с.

5. Perperi A.O., Sydorova N.V., Brednyova V.P., Yavorska N.M. Compendium of lectures on art of font for students of specialty 191 «architecture and urban planning». Мистецтво шрифту. Конспект лекцій для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Odessa, 2019 . – 47р.

Допоміжні джерела інформації

1. Різник М. Письмо і шрифт / М. Різник. К.: Вища школа, 1978. – 132 с.
2. Мітченко В. С. Естетика українського рукописного шрифту / В. С. Мітченко. К.: Грамота, 2007. – 208 с.
3. Куленко М. Графіка шрифту / М. Куленко. К.: вид-во КНУБА, 2004. – 192 с.
4. Снарський О.В. Шрифт в мистецтві художнього оформлення / О. В. Снарський. К.: Мистецтво, 1975. – 132 с.
5. Тоотс В. 300 шрифтов / В. Тоотс. М.: Книга, 1960. – 288 с.